

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70)

Försäkringskassan 2026

Datum: 2026-03-02

Uppdrag till Försäkringskassan att förbereda införandet av en ny tandvårdsreform

S2025/00158

Innehåll

Om uppdraget.....	4
Regeringens förslag.....	4
Genomförande av uppdraget	5
Samverkan med andra myndigheter	5
Genomförd it-utveckling för att realisera tandvårdsreformen.....	5
Information till personer som omfattas av den särskilda tandvårdsersättningen.....	5
Övriga informationsinsatser inom ramen för Försäkringskassans uppdrag	5
Ökad kontroll av inrapporterad vård och behandling	6

Sammanfattning

Den 30 januari 2025 gav regeringen Försäkringskassan i uppdrag att förbereda införandet av en ny tandvårdsreform. Reformen har sin grund i betänkandet SOU 2024:70 Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvården, samt efterföljande proposition (prop. 2025/26:27). Reformens huvudsakliga syfte är att öka tillgången till det statliga tandvårdsstödet för patienter med behov av kostsamma behandlingar. Förslaget innebär att en ny ersättningsform, särskild tandvårdsersättning, införs. Ersättningen omfattar patienter som fyller 67 år eller mer och innebär att patientens kostnad begränsas till högst 10 procent av det lägsta av referenspriset och vårdgivarens pris.

Utifrån regeringens förslag har Försäkringskassan genomfört följande:

- **Breda informationsinsatser**
Myndigheten har genomfört omfattande informationsinsatser riktade till både allmänheten och berörda målgrupper genom fysiska och digitala utskick. Informationsarbetet fortsätter även under 2026.
- **Omfattande it-utveckling**
Det elektroniska systemet för statligt tandvårdsstöd har utvecklats och anpassats för att möjliggöra hantering av särskild tandvårdsersättning samt det höjda särskilda tandvårdsbidraget. Införandet har genomförts utan avbrott i de it-funktioner som används av vårdgivarna. Reformen trädde i kraft den 1 januari 2026 och hanteringen av ersättningsbegäran har fungerat enligt plan. Från ikraftträdandet till den 31 januari har Försäkringskassan tagit emot cirka 233 000 begäran om ersättning som omfattas av särskild tandvårdsersättning.
- **Samverkan med Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket**
Försäkringskassan har haft ett nära och strukturerat samarbete med Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) i arbetet med att ta fram ny föreskrift och allmänna råd om statligt tandvårdsstöd.

Om uppdraget

Försäkringskassan fick den 30 januari 2025 i uppdrag av regeringen att förbereda införandet av en ny tandvårdsreform utifrån förslagen i Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70).

Reformens övergripande syfte är att göra det statliga tandvårdsstödet mer likt hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd, stärka jämlikheten i tillgången till tandvård och rikta stödet tydligare till personer med stora och kostsamma tandvårdsbehov, särskilt äldre med sämre munhälsa.

Inom ramen för uppdraget vidtog Försäkringskassan de förberedelser som krävdes för att reformen skulle kunna träda i kraft den 1 januari 2026. Det innebär bland annat att utveckla och anpassa myndighetens it-system, ta fram nödvändiga föreskrifter och administrativa rutiner samt säkerställa att ersättningssystemet för tandvård kan hanteras på ett rättssäkert och effektivt sätt. En viktig del av uppdraget är också att planera och genomföra informationsinsatser riktade både till tandvårdsaktörer och till allmänheten, så att de nya reglerna blir tydliga och tillämpas korrekt från start.

Försäkringskassan ska senast den 2 mars 2026 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Socialdepartementet. Under arbetets gång har Försäkringskassan och Socialdepartementet haft kontinuerliga avstämmningar i syfte att säkerställa en gemensam lägesbild och möjliggöra dialog om uppdragets genomförande.

Försäkringskassan konstaterar att uppdraget har genomförts parallellt med processen att ta fram lag och förordning. Detta har medfört att förutsättningarna för genomförandet successivt har förändrats och preciserats, vilket i vissa delar har påverkat arbetets inriktning, planering och genomförande.

Regeringens förslag

Riksdagen beslutade den 3 december 2025 att genomföra regeringens förslag (se prop. 2025/26:27 Ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård). Förslaget innebar bland annat att det tidigare skyddet mot höga kostnader inom det statliga tandvårdsstödet skulle kompletteras med ett nytt stöd, benämnt särskild tandvårdsersättning.

Den särskilda tandvårdsersättningen lämnas för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder som har slutförts under de förutsättningar som regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, har fastställt. För att särskild tandvårdsersättning ska lämnas får vårdgivarens pris inte överstiga referenspriset. Enligt regleringen ska patienten inte betala någon mellanskillnad mellan vårdgivarens pris och referenspriset. Patienter har rätt till den särskilda tandvårdsersättningen från och med det år de fyller 67.

I både betänkandet och propositionen framhölls behovet av att en eller flera myndigheter ges i uppdrag att informera allmänheten och vårdgivare om det nya tandvårdsstödet. Regeringen har gett Försäkringskassan i uppdrag att informera allmänheten och andra berörda grupper inför ikraftträdandet.

I betänkandet föreslogs också att ett så kallat kommutypstillägg skulle införas. Tillägget är till för och ämnat att gynna tandvårdsgivare i glesbygd. Utöver det föreslogs att Försäkringskassan skulle arbeta för att delge patienten information om utförd tandvård via applikationen Mina sidor. Dessa delar fanns dock inte med i regeringens proposition som riksdagen beslutade om.

Genomförande av uppdraget

Uppdraget har genomförts i flera delar, vilka redovisas nedan.

Samverkan med andra myndigheter

Inom ramen för uppdraget har ett nära samarbete och en löpande dialog förts med Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) i arbetet med att ta fram en ny version av TLV:s föreskrifter och allmänna råd om statligt tandvårdsstöd (HSLF-FS 2025:68) som trädde ikraft den 1 januari 2026.

Genomförd it-utveckling för att realisera tandvårdsreformen

Försäkringskassan har genomfört en omfattande it-utveckling av det elektroniska systemet för statligt tandvårdsstöd för att kunna realisera reformen. Utvecklingsarbetet har avsett anpassning och vidareutveckling av Försäkringskassans befintliga systemstöd för administration av statligt tandvårdsstöd. Förutom att utveckla kapaciteten att ta emot ersättningsbegäran har myndigheten även vidareutvecklat den regelmotor som används för att kontrollera att TLV:s villkor för ersättning är uppfyllda vid rapportering av patientbesök.

It-utvecklingen har särskilt inriktats på att säkerställa korrekt hantering av den särskilda tandvårdsersättningen och för att kunna hantera ett förhöjt särskilt tandvårdsbidrag, inklusive beräkning, registrering och uppföljning av ersättning. Arbetet har genomförts med beaktande av krav på rättssäkerhet, effektiv handläggning och stabil drift vid reformens ikraftträdande.

Sedan reformens ikraftträdande och fram till den 31 januari 2026 har cirka 233 000 patientbesök rapporterats in till Försäkringskassan, fördelat på cirka 200 000 patienter, som omfattas av den särskilda tandvårdsersättningen.

Information till personer som omfattas av den särskilda tandvårdsersättningen

Informationsinsatser har genomförts riktade till personer som omfattas av den särskilda tandvårdsersättningen. Den huvudsakliga informationskanalen har varit ett riktat utskick per brev, som utgjort basen i informationsarbetet. Syftet med insatserna har varit att säkerställa att berörda personer får tydlig, korrekt och samlad information om reformens innebörd samt om hur förändringarna påverkar deras rätt till ersättning.

Informationen har tillhandahållits genom digital eller fysisk brevlåda, beroende på mottagarens val av kommunikationssätt. Utformningen av informationen har anpassats för att vara lättillgänglig och begriplig, med fokus på praktiska konsekvenser för den enskilde.

Övriga informationsinsatser inom ramen för Försäkringskassans uppdrag

Utöver riktad information via brev till personer som omfattas av den särskilda tandvårdsersättningen har informationsinsatser även riktats till allmänheten i övrigt inför reformens ikraftträdande. Insatserna har syftat till att öka kännedomen om tandvårdsreformen, dess huvudsakliga förändringar samt Försäkringskassans roll inom det statliga tandvårdsstödet. Informationen har även riktats mot andra intressenter som berörs av reformen, såsom vårdgivare och journalsystemsleverantörer.

Informationsarbetet har omfattat flera kommunikationskanaler. Annonsering har genomförts i dagspress, i både tryckt och digital form, med hänvisning till Försäkringskassans webbplats för fördjupad information.

Därutöver har så kallad native-annonsering genomförts på Alkompis, en webbplats riktad till arabisktalande målgrupper.

Utöver kampanjbaserade insatser har informationsarbetet även omfattat andra aktiviteter. Dessa har bland annat bestått av publicering av nyhetstext samt uppdaterad information på Försäkringskassans webbplats, information via digitala informationsskärmar på servicekontor samt medverkan i SVT:s Anslagstavlan, med planerad sändning under det första kvartalet 2026.

Informationsinsatserna har genomförts i syfte att underlätta förståelsen för reformen och bidra till en korrekt och effektiv tillämpning från och med ikraftträdandet.

Ökad kontroll av inrapporterad vård och behandling

Inom ramen för uppdraget har arbetet med kontroll och uppföljning av inrapporterad vård och behandling inom det statliga tandvårdsstödet vidareutvecklats. Fokus har varit på att stärka förutsättningarna för en ändamålsenlig och effektiv kontrollverksamhet. Kontrollverksamheten har förstärkts genom en ökning av antalet utredare, med ytterligare förstärkningar planerade.

Det finns ett överlapp mellan den vård och behandling som ersätts genom särskild tandvårdsersättning och den vård som redan i dag omfattas av Försäkringskassans riskbaserade kontroller, i synnerhet avseende mer omfattande behandlingar. Parallellt bedrivs ett arbete med att utveckla myndighetens strategi för kontroller i syfte att säkerställa att kontrollinsatserna är ändamålsenligt riktade även i förhållande till det nya ersättningsystemet.

Strategin utvecklas och anpassas löpande utifrån samlade iakttagelser från genomförda efterhandskontroller samt uppgifter och signaler från allmänheten. Dessa informationskällor utgör tillsammans ett viktigt underlag för att identifiera risker och för att rikta kontrollverksamheten mot vård och behandling som omfattas av särskild tandvårdsersättning. Försäkringskassan bedömer att tydlig information till patienter även fortsättningsvis är av stor betydelse för att skapa förutsättningar att uppmärksamma situationer där patienter exempelvis uppger att de nekats behandling med hänvisning till vilken ersättning de har rätt till.

Försäkringskassan har därutöver deltagit i samrådsmöten med TLV i samband med framtagandet av föreskriften HSLF-FS 2025:68. Arbetet har syftat till att utforma ett regelverk som är tydligt och ändamålsenligt i sin tillämpning samt som ger Försäkringskassan goda förutsättningar att kontrollera och följa upp inrapporterad vård och behandling.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Andreas Spång och områdeschef Joakim Rådeström, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Joakim Rådeström